

Ügyszám: IV/ 00953 - 2 / 2020	
Erkezett: 2020 JÚL 30.	
Példány: 5	Kezelőiroda: 21
Melléklet:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybírósághoz 2020. június 03-án alkotmányjogi panaszt nyújtottam be a Kúria Kfv.IV.38.075/2018/9. számú ítélete ellen. A kérelemre indult ügy száma: **IV/953-1/2020.**

A Tisztelt Alkotmánybíróság Főtitkárának tájékoztatása alapján az alkotmányjogi panaszt kiegészítve és pontosítva, egységes szerkezetbe foglalva ismételtelen előterjesztem.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény – továbbiakban: Abtv. - 27. §-a szerint – figyelemmel az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára – alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasznak akkor van helye, ha a bírósági döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és jogorvoslatra már nincs lehetőség.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz esetén a 26. § szerinti vizsgálatot is lefolytathatja, míg az Abt. 28. § (2) bekezdés szerint az Abt. 26. § alapján indítványozott eljárásban az Alkotmánybíróság a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálhatja.

Az Abtv. 29. § szerint *az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be.* A vagylagos feltételek közül a törvényhely második fordulatában meghatározott alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést jelent, hogy a bíróságnak, mint jogalkalmazó szervnek van-e arra lehetősége, hogy hatályos jogszabályi rendelkezést a döntésének meghozatala során ne vegye figyelembe azért, mert a jogszabályt ellentétesnek tartja a jogszabályi hierarchiában magasabb helyen álló jogszabállyal.

Az Alaptörvénynek R) cikk (2) bekezdése szerint *„Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek*”. Az Alaptörvénynek - a „mindenkire” általános alany használata miatt - ez a rendelkezése, az Alaptörvény T) cikkében meghatározott valamennyi jogszabály kötelező alkalmazása tekintetében minden jogalanyra kiterjed. Erre figyelemmel a jogszabályok rendelkezései a bíróságokra, így a Kúriára is kötelezőek. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés – véleményem szerint -, hogy a Kúria mellőzheti-e egy hatályban lévő miniszteri rendelet rendelkezéseinek az alkalmazását azzal az indokkal, hogy a miniszteri rendelet esetleg ellentétes a jogszabályi hierarchiában egy magasabb szinten álló jogszabállyal. Az Alaptörvény T) cikkének (3) bekezdése csak azt határozza meg, hogy *„Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel*”. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény tartalmaz olyan rendelkezést, amely szerint alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal, de ez nem Alaptörvény szintű rendelkezés, amely lerontaná az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdésében foglalt kogens rendelkezést. Amíg egy jogszabály hatályban van, úgy annak rendelkezései mindenkire kötelezőek, így a bíróságokra is és a bírákra is.

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése szerint *„A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve*”. A bírói függetlenség, mint alkotmányos alapjog akkor tölti be a társadalomtól elvárt szerepét, ha a bírák a jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően hoznak döntéseket és nem diszkrecionális jogkörük, hogy mely jogszabályt alkalmazzák egy adott ügyben és mely jogszabályt nem. Ha egy jogszabály ellentétes egy magasabb szintű jogszabállyal, akkor megfelelő normatív eljárás keretében az ellentmondást ki kell küszöbölni. Jogalkalmazó szerv, vagy személy kezdeményezheti a jogszabály

megsemmisítésére irányuló eljárást, de annak befejezéséig az eljárást fel kell függeszteni. Ezzel ellentétes eljárás sértheti valamely személynek az alkotmányban biztosított alapjogát a tisztességes eljáráshoz.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított független és pártatlan bíróság tisztességes eljárás keretében bírálja el. Egy eljárás akkor tisztességes, hogy ha a bíróság az Alaptörvényben meghatározott hatályos jogszabályokat – az adott ügyre vonatkozóan teljeskörűen – alkalmazza.

Az alkotmányjogi panasz előterjesztését azért tartom indokoltnak, mert a Kúria ítélete hatályos miniszteri rendelet rendelkezést nem azért hagyott figyelmen kívül, mert azt az adott tényállásra az ügyben nem lehetett volna alkalmazni, hanem azért, mert annak rendelkezését ellentétesnek vélte egy magasabb szintű jogszabállyal.

Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint „*a Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz*”.

Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott határozatot a Kúria hozta, így azt alsóbb szintű bíróságok irányadónak tekinthetik a jogalkalmazásuk során. Amennyiben helytálló az alkotmányjogi panaszomban előadott okfejtés akkor különös jelentősége van az Alkotmánybíróság döntésének, mert az a jogalkalmazás tekintetében alkotmányjogi jelentőséggel bírhat.

Az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltétel a fentiek alapján fennáll, ezért az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő.

Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria 2019. december 9-én hozott Kfv.IV.38.075/2018/9. számú ítélete Alaptörvény ellenes és azt az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

1.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága (a továbbiakban: NÉBIH ÁDI) a 2016. szeptember 22-én kelt határozatában megállapította, hogy a tulajdonomat képező méh kaptárokból kiemelt 12 db lépminta nyúlós költésrothadás betegséggel fertőzött. A Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszer-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya, mint első fokú hatóság – a PE-06/ÉÁÓ 1/1718-3/2016. számú határozatával 16 db méhcsalád leölését és betegségterjesztő tárgyainak megsemmisítését rendelte el. Fellebbezésem után a Pest Megyei Kormányhivatal, mint másodfokú hatóság a PE/EA/233-2/2017. számú határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta.

A jogerős közigazgatási határozat ellen előterjesztett kereseti kérelmemnek a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2018. június 26-án kelt 12.K.27.318/2017/31. számú ítéletével helyt adott és a Pest Megyei Kormányhivatal

PE/EA/233-2/2017. számú határozatát hatályon kívül helyezte a PE-06/ÉÁÓ-1718-3/2016. számú első fokú határozatra is kiterjedően.

A Pest Megyei Kormányhivatal által előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria a Kfv.IV.38.075/2018/9. számú ítéletével a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.318/2017/31. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és a kereseti kérelmemet elutasította. A Kúria ítéletét 2020. január 22-én elektronikus úton kézbesítették a jogi képviselőmnek.

A rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítettem. Az ügyben perújítási eljárás nincs folyamatban.

A közigazgatási- és a peres eljárásban félként vettem részt, így az ügyben érintett vagyok. Álláspontom szerint a Kúria ítélete alaptörvény-ellenes és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is felvet, ahogy azt a panasz bevezető részében próbáltam bemutatni.

2.

Az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése szerint általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által hozott jogszabály állapíthat meg. A (2) bekezdés általánosan kötelező magatartási szabályként nevesíti - többek között – a miniszteri rendeletet. Az idézet cikk (3) bekezdése szerint: *„Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel”*.

A 18. cikk (3) bekezdése szerint: *„A kormány tagja törvényben, vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan, vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes”*.

Megítélésem szerint alkotmányjogi jelentőségű kérdést vett fel, hogy ha egy miniszteri rendelet ellentétes valamely törvénnyel, úgy a miniszteri rendeletet, mint általánosan kötelező magatartási szabályt tartalmazó normát kell-e alkalmazni a jogalkalmazó szervezeteknek, vagy azt figyelmen kívül hagyhatják azzal az indokkal, hogy alacsonyabb szintű jogszabály ellentétes egy magasabb szintű jogszabállyal.

Az Alkotmány 28. cikke szerint a bíróságok jogalkalmazó szervek és *„a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására, vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józanésznek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak”*. A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet feltétlen teljeskörű kártalanítást állapít meg olyan méhbetegség miatt kötelezően elrendelt megsemmisítő eljárás miatt, amely méhbetegségnél a fertőzés továbbterjedésének megakadályozására más lehetőség nincs. Az idézett 28. cikk szerint a miniszteri rendeletet ennek megfelelően kell a jogalkalmazó szervezeteknek értelmezni és alkalmazni. Ha magasabb szintű jogszabály ezzel ellentétes rendelkezést tartalmaz, akkor vagy a jogalkotó szervnek, vagy az Alkotmánybíróságnak tiszte eldönteni, hogy melyik jogszabály szolgálja az elérni kívánt társadalmi célt.

Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el és a XXVIII. cikk szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy perben a jogait és

kötelezettségeit bíróság tisztességes eljárásban bírálja el. Ennek során a bíróságokat a jogszabályok kötik. A bíróságok nem hagyhatnak figyelmen kívül hatályos jogszabályi rendelkezéseket. Ha a bíróság egy jogszabályról azt feltételezi, hogy az Alaptörvény ellenes, akkor a jogszabályi rendelkezéseket nem hagyhatja figyelmen kívül, hanem megkeresheti az Alkotmánybíróságot annak megállapítása végett, hogy a jogszabály Alaptörvény ellenes-e, vagy sem. A hatályos jogszabályi rendelkezések a bíróságot is kötik, és nem terjed ki a bíróságok hatásköre arra, hogy egyes jogszabályokat alkalmazzon-e egy konkrét ügyben, vagy sem.

Álláspontom szerint a Kúria a már fent idézett Alaptörvény rendelkezéseit megsértette, amikor az ítélete meghozatala során nem vette figyelembe a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet hatályos rendelkezéseit. Ez az eljárás sértette az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes eljáráshoz való jogomat, mert a Kúria nem a rá vonatkozó jogszabályok alkalmazásával hozta meg a döntését.

Egy hatályos miniszteri rendelet bíróság által történő figyelmen kívül hagyásával hozott ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogomat sérti.

Az FVM. rendelet – nagyszámú módosítást követően - 17 év óta hatályban van. A módosítások számossága és 17 év óta fennálló időbeli hatálya bizonyítja, hogy a rendeltetését és társadalmi célját maradéktalanul betöltötte. A feltétlen kártalanítás elrendelése betöltötte a jogszabállyal elérni kívánt társadalmi célt.

A közigazgatási eljárásra figyelemmel egy fokú bírósági kontroll érvényesült és érvényesül az adott ügyekben. A közigazgatási és munkaügyi bíróság evidenciaként alkalmazta a miniszteri rendeletet. A Kúria azonban e jogszabályt figyelmen kívül hagyta, amelyet azzal indokolt, hogy a miniszteri rendelet magasabb szintű jogszabállyal nem lehet ellentétes. Ez nem jogalkalmazási tevékenység, hanem formálisan – és talán nem is helyesen – jogszabály megsemmisítését jelentő döntés volt, amely azonban nem tartozik a Kúria hatáskörébe. Jogalkalmazó szervnek ilyen felhatalmazása nincs. Ha a Kúria Alkotmány ellenesnek találta az FVM. rendeletet, így annak megsemmisítését kellett volna kezdeményezni, nem pedig figyelmen kívül hagyását.

A fenti indokokra figyelemmel kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria hivatkozott ítéletét semmisítse meg.

Melléklet: az eredeti alkotmányjogi panaszhoz csatoltam.

Budapest, 2020. július 29.

Tisztelettel:

Dr. Körmendy-Rácz János képviselőjében:

